

enſtomſt; det maatte blive truffen; og ſpecielt ſkal jeg fremhæve, at det er blevet ſagt af mig i et Møde, hvor den højtærede Konſeilspræſident var til Stede, paa et ſaa tidligt Tidspunkt allerede ſom den 3dje April. Vi kunne altsaa ikke erkende, at Regeringen i vor Optreden har haft nogen Grund til at antage, at den kunde ſlutte en Overenſtomſt, ſom med det ſamme var accepteret af os, uden at vi fik Bejlighed til at udtale os derom.

Med Henſyn til de ſpecielle Strids-punkter paa den foreliggende Finanslof, ſkal jeg bemærke, at hvad Fredsbureauet angaar, ſaa er det i Grunden det bedste Forſvar for at give den Bevilling, jeg har hørt, ſom kom fra den højtærede Konſeilspræſident, nemlig det, at han har været uforſigtig nok til en Gang at ſige, at over dette Spørgsmaal ſkulde ikke nogen Finanslof væltes. Selvfølgelig maa en Miniſter helst være forſigtig, men det er af den Slags Uforſigtigheder, ſom jeg erkender kunne være fuldt ud tilgivelige, og jeg antager, at hvis dette paa et tidligere Tidspunkt var kommet frem her i Tinget eller i Fællesudvalget, vilde man have ſagt: Naa, javel, uagtet det er en latterlig Ting med denne Bevilling, vil man ikke gøre større Væsen af den, men ſige: Ja, det er en Gang ſlet, vi dække for ſaa vidt Konſeilspræſidentens Udtalelſer.

Der er et andet Punkt, hvor jeg ikke kan være enig i den Udtalelſe, vi have hørt af den højtærede Konſeilspræſident, det var det, han htrede med Henſyn til Rentenedſættelſerne af udeſtaaende Kapitaler iſølge Lov af 8de April 1851, at diſſe Rentenedſættelſer paa § 3 ikke vilde drage Konſeſvenser efter ſig med Henſyn til Rentenedſættelſe af Statens Vidler i øvrigt, og den højtærede Konſeilspræſident citerede med en vis Tilfredsſtillelſe det ærede 4de Medlem for 1ſte Kreds (Det. Hanſen), ſom antoges ogſaa at have udtalt dette. Jeg tror nu ikke, at det ærede 4de Medlem for 1ſte Kreds udtalte ſig ſaaledes, han fremhævede netop, at det var ſkont, at Staten gif i Spidsen for Rentenedſættelſerne, og deraf fulgte ikke Rentenedſættelſe paa andre Omraader; det var ikke Meningen, at de vilde fremtvinge den. Men jeg ſkal tilføje, at jeg anſer det for aldeles givet og nødvendigt, at Rentenedſættelſen af diſſe Kapitaler maa føre Rentenedſættelſer med ſig i yderligere Omfang. I hvor ſtort et Omfang det vil medføre Rentenedſættelſer af Statens udeſtaaende Kapitaler, er jeg ikke i Stand til at ſige; men jeg ſkal bede de Herrer ſe efter i ſidſte Statsregnskab Side 52, hvor der findes en Overſigt over Aktiverne. Det ville De, f. Eks.

under Litra C, finde opført, hvad der hidrører fra ſolgte Statsejendomme, og man vil deriblandt finde de to Beløb, hvortil Rentenedſættelſen paa § 3 refererer ſig. Men der findes mange flere Kapitaler der, og jeg tror at turde ſige, at ingen vil være i Stand til at paaviſe, at der ikke med fuldkommen ſamme Føje maatte kunne forlanges Rentenedſættelſer paa alle de Aaen, ſom ſtaa der. Der ſtaar f. Eks. Købefummerne i Anledning af Salget af Domæneejendomme uden for Loven af 8de April 1851. Blandt diſſe Købefummer, ſom der omtales — de beløbe ſig i alt til 1,410,513 Kr. — er Købefummen for Gods, der har været bortkæſtet eller bortlejet af Staten til Gaardmænd, Boelsmænd eller Huſmænd paa fri Hovedgaardsjord; og for diſſe Ejendomme var der ved en ſærlig Lov foreſkrevet akkurat de ſamme Regler, ſom ved Loven af 8de April 1851. Jeg kunde ligeledes nævne Købefummerne i Anledning af Petersgaards, Veſterborgs og Hvededals Fæſte-gods. Overgang til Selvejendom. Hvis jeg ikke tager fejl, hører i alt Falb Veſterborgs og Hvededals Fæſte-gods til det ſaakaldte ny lollandſke Gods, med hvilket det hænger ſaadan ſammen, at dette Gods blev overdraget til Brugerne allerede i forrige eller i Begyndelſen af dette Aarhundrede; men de kunde ikke opretholde ſig ſom Selvejere eller Arvefæſtere, og i 1826 maatte Staten tage Godſet tilbage igen; og derefter blev det ſolgt til Selvejendom i Henhold til Loven af 8de April 1851. Men dem er der ingen Rentenedſættelſe givet. Der er ved Siden af de forſtellige Godſer, ſom have henhørt til det forrige Rytterdiſtrikt, en hel Del forſtellige Godſer, hvor Forſkelken ikke er anden end den, at mens de, der købte Godſet, ſom hørte til det gamle Rytterdiſtrikt, fik det paa meget billige Vilkaar, ſaa have de, der ſenere have købt, betalt det langt dyrere; men hvorfor ſkulle de derfor være daarligere ſtillede? Jeg nævner dette for at paaviſe, at hvis vi gaa ind paa denne Rentenedſættelſe, fører Konſeſvensen os nødvendig videre; det er aldeles uundgaaeligt; og derfor er det, at jeg i Formiddags fremhævede, at det gaar ikke an at afgøre ſaadanne Spørgsmaal paa Finansloven; vi maa tage hele Spørgsmaalet op til ſamlet Overvejelse, naar vi ſkulle handle ſaaledes, at det kan ſiges at være en retfærdig Ordning og Behandling. Men det, ſom nu ſtilles op, er ikke andet, end at nogle tilfældige Folketingsmænd, ſom kende Forholdene et Sted, hvor der udeſtaar Kapitaler i Henhold til Loven af 8de April 1851, eller et andet Sted, hvor Bønderne have købt Ejendomme, ſom høre til Rytterdiſtrik-